

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár:
kedvezmény.

Pár szó a „magyar szövetség”-ekhez.

— november 5.

Arany szavakkal iratott két cikk e b. lap utóbbi két számában a magyarosítás intenzívebb keresztülvitele érdekében. Nagyon itt az ideje, hogy figyelembe véve a legutóbbi horvát miniszternek a parlamentben elhangzott szavait, igyekezzünk ezt az országot azzá tenni, aminek lennie kell: nyelvében egészen magyarrá.

Ha jól végig tekintünk mai társadalmunkon, lehetetlen, hogy bizonyos keserű érzéssel ne észleljük egyik nagy hibáját: az önönmaga iránti kötelesség semmibe vevését. Bizonyos nembánomság, nemtörődömség ül a lelkeken akkor, ha nemzeti nyelvünk terjesztéséről, mint legfőbb feladatunkról van szó. Nem érezzük e tekintetben kötelességünket eléggé élénken, nem tartjuk oly égetőnek a kérdést, amilyen tényleg. S a legnagyobb baj az, hogy ez így van az egész vonalon, fent úgy, mint alant. Kiki fut lelkendezve a saját dolgai után, azok egyensúlyát s keresztülvitelét sürgeti mindenütt és mindig, míg a legfőbb, a nemzeti ügy marad a hivatalos órákra, az irodák és gyűléstermek falai között. Ami ez érdemben társadalmilag történik, annak inkább mulatságos van, s olyan szalmalángféle, mely kialszik nyomban, mihelyt elhagytuk a terem

küszöbét, melyen belül pedig ugyancsak gyűrűztünk, és vertük a mellünket a mindenkori buzgólkodás érdekében. Ime itt van a mai, politikailag oly válságos idő is, mely kell, hogy eszünkbe hozza minden eddigi mulasztásainkat e téren. Milyen jó volna most, ha az Adriától a Kárpátokig nem hangzana más szó, mint a magyar! milyen könnyű volna most odakiáltani a Lajtán túlra, hogy úgy állunk nemzeti érdekeink mellett, mint egy zöm, nincs köztünk sem horvát, sem szerb, sem oláh, mind magyarok vagyunk és magyarul érzünk. De ah! hol van még ez az idő! Nincs pénzünk még ma sem a nemzeti érdekek kellő istápolására, ha volna is akarunk a magyarosítás intenzív keresztülvitelére. Sőt, mi több: bátorságunk is hiányzik igen gyakran saját édes hazánkban annak a kimondására, hogy aki itt keresi és eszi a magyar kenyeret, annak elengedhetlen kötelessége a magyar nyelv megtanulása. Bezzeg nem így cselekszik a nagy német, vagy a muszka saját otthonában, hanem tüzzel-vassal teszi németté, vagy oroszszá az idegen nemzetiségeket gyors egymásutánban. Nálunk idegen telepítvények virágoznak föl; magyar földön, magyar munkán meggazdagodnak, de eszükben sincs, hogy a magyar nyelvet elsajátítsák. S mi mind ezt szívesen elnézzük, sőt örülünk neki, hogy

kegyesek itten fölboldogulni. Nem jól van ez így. Egbekiáltó bünt követünk el saját nemzetünk ellen, ha mindezt ölbe tett kezekkel nézzük, s nem ébredünk fel zsidbádt, tunya álmunkból. Lassankint elvész nemzeti önértetünk, s összecsapnak fejünk felett az idegen nemzetiségek mindig veszélyes ringásban levő hullámai.

Egyre akarom föl hívni az igazak figyelmét azon felül, amit Péter Mihály lángbuzgalmu hazaszeretete ajánlott ez ügyben e b. lapok hasábjain; s ez az, hogy nézzünk lefelé, a népre, mely zömét, törzsét képezi e hazának. A mi zempléni népünk oly fogékony a hazafias eszmék befogadására, oly készséges minden, a nemzeti nyelv érdekében teendő lépések támogatására, hogy itt igazán csak az eléggé el nem ítéhető indulencia, a tehetetlenség és a szegénység az oka, hogy eddig már magyarul nem beszél az egész szlávosság. Erre kell hát nekünk a magyar szövetség, itt tegyen, cselekedjen, mert ha itt célnál leszünk, a többi már gyerekség. Csakhogy az a nagy kérdés, hogy a népnél a nemzeti nyelv érdekében mit kell cselekedni, hogy az eredményes legyen.

A magyar nemzeti közoktatás 1870. év óta, amit tett e téren, az mindenestre már is igen figyelemre méltó, de ha a lelki szemeinkkel végig tekintünk e

roppant térségen, úgy tűnik fel előttünk, mint egy óriási darab föld, melyet most vett mivélés alá a gazda. Itt is, ott is határjelző barázdák húzódnak a parlagon, helylyel már egy-egy darabka be is van művelve, nagy távolokban egymástól már zöld vetés is sarjadzik, de éró kalász még nagyon kevés van a láthatáron; az egész még parlagon hever, s rajta tenyészik a bozót, a burján, melynek szapora, vad magja állandóan fertőzi a már művelés alatt álló, kicsi tereket is.

Az állami, községi és felekezeti iskolák java állandóan működik a nemzeti nagy cél érdekében, de mindez oly kevés, hogy az egészre való hatását tekintve nem évtizedek, de évszázadok múlva ígér csak kellő eredményt. Várni pedig nekünk oly hosszú időre nem lehet, nem szabad, mert a nemzetek élete gyakran egy fél század alatt is megsemmisülhet, ha a körülmények eleme hatása kedvezőtlené teszi klímájukat. De a népiskola egymagában még nem is képes létrehozni oly processust, hogy az idegen nemzetiségek beolvadása teljesen lehetővé tétessék.

A népiskola már az idegen ajku gyermeket tanítja a magyar szóra, s így már óriási feladata van. — De a népiskola mellett ott van az ovóda is, ez megtízszerezzi az iskola hatását, mert anyanyelvként oltja a kisdedbe a magyar beszédet. Első és leg-

A ZEMPLÉN TÁRCAJA.

Slemil.

Írta: Szepessy Jenő.

II.

Slemil, miután meggyőzve érezte magát a női nem hűtlenségéről, elhatározta, hogy visszavonult életet fog folytatni. Azonkívül azt is, hogy írni fog egy könyvet „A nők hűtlensége” címmel, melyben a női hűtlenséget fogja lélektanilag fejtegetni. Elment a papkereskedésbe és vásárolt rengeteg sok papírost, tentát, tollat; szóval mindent, mi egy könyv megírásához szükséges. Este pedig leült íróasztalához és mindenekelőtt a könyv technikai részét szedte gondolatban rendbe.

Természetes, hogy kéziratát a legelőkelőbb könyvkiadónak fogja átadni. A nyereség fele az övé lesz s ezt majd jótékony célra fogja fordítani. Merített papírosra nyomtatja a munkát, melynek első lapját az ő arcképe fogja díszíteni; ez természetes. Hogy az arckép kérdést mindjárt el is intézze, oda állt a tükör elé különféle pózokban. En face — ez nem jó! Így meglátszik, hogy nagyon széles az orra. Profil — eh! ez sem jó. Így pedig a bibircset látni, mely homloka közepén diszlik. Hosszas töprengés után félprofil választott. Homlo-

kát össze fogja ráncolni, ha a fényképező gép elé áll. Így ni! — Azután következik az előszó. És végül a tartalom. Hogy fogják majd kapkodni ezt a könyvet. Milyen híres ember lesz egyszerre. Az irodaigazgató bizonyára karonfogva megy majd vele végig az Andrássy-uton. Az asszonyok utána fordulnak, intve egymásnak, hogy ime itt megy a híres könyv szerzője. A rendőrök pedig szalutálnak — és szent Habakuk! talán — talán még az akadémiába is beválasztják. Micsoda dicsőségben lesz része e könyv révén! Slemil melle dagadozott a büszkeségtől. Leült az asztalhoz és leirhatatlan ambícióval, szépen kaligrafálva leírta a könyvnek — a címét.

Megállj, csalfa! Megállj, hűtlen! Visszasírsz még engem! Könyörögni fogsz, hogy szeresselek, én pedig vissza foglak utasítani. Oh, Jolán, Jolán!

Éjfélt elmúlt, de Slemil bizony még nem tartott tovább, mint ahol elkezdte. A gondolatok sehogy se akartak tollára kerülni. Kedvtelenül csapta le a tollat.

Kár, hogy nem tudja megírni a könyvet; pedig igazán szépen gondolta ki. De muszáj neki éppen írónak lenni? Lehet ő másképpen is híres ember. Például fel fogja fedezni a déli sarkot. Nem, nem, ezt még

sem. Minek tegye kockára az életét? Kivándorol Amerikába. Fog szerezni egy pár milliót és ő is százkeronás borralókat fog osztogatni. Ez sem legutolsó dolog! Hm, de nem tud angolul; itt meg ez a bökkenő. De hát mit csináljak? töprengett Slemil.

Neki okvetlenül híres emberré kell lennie, mert meg kell mutatni annak a csalfának, hogy nem olyan ember, kit csak úgy orránál fogva lehet vezetni.

Megdondolta magát. Nem lesz híres ember. Sőt éppen ellenkezőleg — el fog tűnni. Ne halljon felőle senki többet. Kolostorba megy. Barát lesz. Trapista. El fog tűnni. Azt sem tudják, hogy hová. Slemil szemeibe könyvek gyűltek. Látta magát trapistaruhában, olvasóval az oldalán, amint éppen sajtót készít, mert tudvalevőleg trapisták csinálják a róluk elnevezett híres sajtót.

Igen ám, de azt hallotta, hogy a trapistáknak egész életükön át nem szabad beszélni és a testüket korbácsolják. Na, ez még sem a legkellemebb. Elmegy jezsuitának. Ezeket meg Afrikába küldik misszionáriusoknak, kik a feketéknek kedvenc falatut szolgálnak. Tehát ez sem lehet. De mit tegyen, mit tegyen? Öngyilkos lesz, de nem holmi törös bot segítségével, hanem a szőke Duna habjai közé fogja vetni magát, még pedig azonnal, mielőtt megbánná. Sle-

mil szíve elszorult. Látta magát holtan a Duna habjai között. Szelleme pedig minden éjjel kísérteti fog Jolánnal, hogy szemrehányást tegyen neki. Isten veled világ! Isten veled, élet! Én meghalok.

Slemil fogta kabátját és sűrű könyhullatások közepett kiment az utcára éjjel után két órakor; bátor léptekkel neki vágva a Dunának.

Azonban minél közelebb ért, annál inkább lassította lépteit; az ország házájánál pedig megállt és vagy egy fél óráig nézgette a szemésőprő gépek munkáját; ezt is megunva szépen visszafordult. Ugyan miért is legyek öngyilkos? — kérdezte önmagától.

A kávéházak izzólámpája messze elvilágított az éjszakában és Slemil, hogy izgatottságát kissé csillapítsa, bement egy olyan kávéházba, hol ez érzékeny hangokat a hegedűn: gyöngéd női ujjak csalják ki.

A zene már nem játszott és a hölgyek asztaloknál szétszórva ültek, tanubizonyoságot téve arról, hogy az ivásban sokkal több gyakorlattal bírnak, mint a vonókezelésben. Slemil leült egy sarok asztalhoz és teája szűresőlgetése közben újra kedvet kapott a meghalozáshoz. A Dunába ugrás, az semmi! Először is hideg a víz és maga a halálnem is nagyon közönséges.

Agyon fogja löni magát. Éz a

fontosabb teendője tehát a társadalmi egyesületeknek, hogy ovódák felállításáról gondoskodjanak, s ha ez meg lesz mindeu faluban, oly észrevehető eredményt hoznak létre egy évtized alatt, hogy öröm telíti az igaz kebleket, s hazafiúi kedv pezsdül fel a további szent munkára.

Ezek után következik majd az ifjusági egyesületek felkarolása és a templomban a magyar ima és magyar ének. Ez az igazi szántás-vetés a nemzeti nyelv propagálása érdekében, itt kell zászlót bontani, egyesült erővel neki látni a fillérek gyűjtésének, mert az állam nálunk egyedül oly keveset tesz és tehet, hogy arra várni tovább is: önmagunk iránti bűn. Az egyesület vagy szövetség adóztassa meg a tagjait, de csak oly mérvben, hogy az áldozat senkit se terheljen meg jóakarata rovására. Rendezzen azonban előadásokat, mulatságokat s más e félet, s e címen gyűjtse szükségleteire a legnagyobb részt, ha már sem fent, sem alant nem vagyunk adakozó kedveinkben, de ha arról van szó, hogy egy estét jól eltöltünk, szívesen áldozunk, még ha terhünkre esik is. S midőn ezt fogja tenni a szövetséget, két legyet csap akkor egyszerre agyon, mert hát az előadások és mulatságok hatalmas terjesztői a nyelvnek. S itt végül megállok, hogy befejezzem hosszúra nyúlt cikkemet.

Az előadások közt a műkedvelői színi előadások érdemelnek legtöbb figyelmet, mint melyek teljes összhanggal hatnak ügyünk érdekében.

És itt legfőbb feladatunk az legyen, hogy lehetőleg a polgári elemet szerepeitessük, mert így már nagyon közel férközünk

szent célunkhoz és mozgatójuk meg azt a népréteget, mely után a föld népe leginkább szeret indulni, s mely összeköttetésben a föld népével, hatalmas propagandát csinálhat ügyünknek.

Alakuljanak tehát Zemplén felső városaiban műkedvelő társulatok, lépjenek ezek egymással szövetségre, s minden betanult darabot adjanak elő először otthon, aztán a többi négy-öt városkában, s így gyűjtsék a fillért a szent ügynek, hogy megáldja és megsegítse érte a magyarok nagy istene.

Zseltvay Bogdán.

— nov. 5.

Magyar nyelv a hadseregben.

A magyar nemzeti jogok érvényesülését és respektálását látjuk abban a hadügyminiszteri rendeletben, amely most látott napvilágot a katonai rendeleti közlönyben. Pittreich Henrik közös hadügyminiszter elrendelte, hogy Magyarországon az olyan laktanyákon, amelyeket községek, vagy törvényhatóságok építettek, egyedül és kizárólag csak magyar felírás alkalmazható. Az olyan kaszárnyákon pedig, amelyeket a katonai kincstár létesített, a német felírás mellett a magyart is használni kell. Sok jogtalan sérelmet korrigál most ki ez a rendelet, amelyet nyelvünkön és önértzetünkön ütött a hadseregnek ilyen külsőségeiben megnyitkozó osztrák szelleme. Legalább most eltűnik sorra a kaszárnyákról a sok szomorú időkre emlékeztető felírás és elfoglalja helyét a nyílt és büszke magyar cím. A rendelettel kapcsolatosan különben még egy fontos, sőt tán az előbbinél is lényegesebb hadügyminiszteri utasítás jelent meg ugyanott. E szerint a magyarországi csapatoknál a katonakönyvek ezentúl magyarul állítanak ki, valamint a hatóságokkal való érintkezés is magyar lesz. Ezekben a rendeletekben, amelyeknek hatálya 1904. január 1-én lép életbe, állami szuverenitásunkat látjuk kidomborodni, amelynek diadalmas ereje lépésről-lépésre győzni fog.

„Szép ember, szép ember!” folytán ez esengett a fülében.

Slemil, Slemil ezt sem mondta még neked senki sem. Milyen kedves ez a leány! Szerette volna megszólítani, de nem volt mersze hozzá.

Na, de erre nem is volt szükség, mert a zenészeleány bekebelezve a teát, megtörte a szótalanságot és jelentőségelteljes pillantások között kérdezte Slemilt: vajjon megengedi-e, hogy egy körtét is ehessen az ő számlájára.

Hát persze, hogy megengedem! indult meg a beszélgetés, ami tulajdonképpen abból állott, hogy — hogy a jó étvágyu zenészbölgy reggelig alaposan bevacsorázzott.

Öt órákor reggel, mire Slemil hazament, a házmeztérek már a járdákat söprögtették és egy álmós házmeztérek véletlenül végig söprötte Slemil nadrágját a sáros seprővel.

De ő nem törődött vele. Eledkedve újra megjött.

Sárikának hívják — motyogta magában — és primás a női zenekarban. Igazán nagyon, de nagyon kedves leány... Azonkívül, úgy látszik, tetszem is neki...

Most már azon gondolkodott, hogy estére milyen esokrot vigyen neki...

Rózsákból, vagy szegfűből?

HIREK.

— Áthelyezések. Dr. Csaplaki Lipót késmárki kir. járásbíró a sátorajaujhelyi kir. törvényszékhez áthelyeztetett. — Az igazságügyminiszter Nyári Pál csongrádi járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezetőt a telekkönyvvezetői rendes létszámába való beosztása mellett a szerenési járásbíróhoz helyezte át.

— Adomány. Gróf Andrássy Dénes a kis-azari ev. ref. egyháznak templom renoválási célra 1000 korona adományt küldött.

— Birói vizsga. Péchy Aurél, a helybeli törvényszék aljegyzője ügyész-ségi megbízott a birói vizsgát Budapesten egyhangú sikerrel letette.

— Halálozás. Burger Adolf, volt helybeli vállalkozó, ki nemrég költözött el családjával Sátorajaujhelyből, hosszas szenvedés után Bécsben elhunyt. Biró Pál fővárosi hírlapíró édesatyját gyászolja az elhunytban.

— November. Mit ér, hogy késszen kínálkodik az ősi sablon a sötét felhőkről, a szállongó lombokról, a bús esőről és november más egyéb szomorú rekvizitumairól? Bármennyire ragaszkodunk is mi e sablonokhoz, a szuverén idő nem viseltetik semmi respektussal sem irántuk, hanem kénye-kedve szerint üzi tréfáit. Vagy nem tréfa-e, hogy miután október fagyosan, a tél komor hangjaival füttyentett be, jött november és meleg napsugárral izzasztja le rólunk a télkabátot, amit az első októberi téli roham félelmében sietve szereztünk be?!

— Hazafiság. A sátorajaujhely—szerenési vasútvonalon utazóknak tekintete a lizska-tolesvai állomás irányában egy hatalmas, majdnem 100 holdnyi szőlőterületen akad meg. — Jól esik a szemnek egy ily imponáló területen látni hazánk kincsét, a gyöngyöző nektárt adó termőszőlőt. Ez báró Waldbott Frigyes „Kinesem” nevű szőlője. De ami még százszorta jobban gyönyörködött a szívet és lelket, az a három hatalmas nemzeti lobogó, amelyet br. Waldbott „Kinesem” hegyi nyaralóján, a bárói családnak a szüret idején majdnem állandó tartózkodó helyén már hetek óta lenget az enyhe őszi fuvallom. — Hát ehhez nem kell kommentár. Itt van egy idegen születésű, de testbenléleken magyarrá lett igazi úr, aki gyermekeit magyar szellemben magyarokká nevelteti; aki ennek az Istenáldotta földnek adományait nem idegenben költi el, aki áldoz minden jótékony célra és humánus intézményre. Nemzeti érzésének jellemzésére elég megemlíteni azt, hogy midőn Vámosujfalusi birtokának távolfekvőség miatt nehezen kezelhető egyik részét eladta, az azon birtokrészen fekvő százados s a közép által „Rákóczi fa” néven ismert hatalmas tölgynek kivágását telekkönyvi tilalommal terhelte meg. Erről a fáról a szájhagyomány azt tartja, hogy az alatt a dicső Rákóczi fejedelem, Patak várában és a környéken időzése közben többször megpihent. A felsorolt tények mind olyanok, amelyek br. Waldbott nép-szerűségét nagy mértékben növelik, a nép tisztelétét és szeretetét részére biztosítják s példája és hazafisága bizony akárhányszor ismételt példát lehetne.

— Exhumálás. Özvegy Barnaffy Kálmánné helybeli lakos kérelme folytán néhai atyjának, Kiss Károlynak tetemeit a régi ev. ref. temetőből, továbbá anyjának Kiss Károlyné szül. Fodor Erzsébetnek és leányának Barnaffy Margitnak tetemeit a régi róm. kath. temetőből folyó hó 7-én d. u. 3 órákor fogják az új köztemetőbe átszállítani s ott újból, a nemrég elhunyt Németh Nándorné sírja mellé

elhantolni. Az exhumálásnál a város részéről Schmidt Lajos rendőrkapitány, Szepessi Arnold dr. városi főorvos és Fischer Ödön temetőfelügyelő lesznek jelen.

— Visszavont rendelet. A belügyminiszter a múlt hónapban olyan rendeletet adott ki, amely a tancmesterek körében kinos feltűnést keltett s amely a táncolni tanuló fiatalok is rossz vért szült, ha ugyan értesült róla. A rendeletben arról van szó, hogy a fiu- és leánygyermeket nem szabad egy helyen és egy időben táncolni tanítani. A tancmesterek tehát a leányokat is, meg a fiukat is külön oktassák. A rendelettel megijedt tánc-tanítók kétségbeesve siettek a miniszteriumba és megmagyarázták, hogy ily körülmények között maholnap nem lesz táncos, mert nincs olyan fiatal ember, aki lány nélkül fogjon a tánc-tanuláshoz. A belügyminiszter a rendeletet visszavonta.

— Elkészett hír. A Budapesten megjelenő „Magyar Szó” című napilapot ugyancsak becsapta valamely „vidéki tudósítója.” A tudósító olyan újságot irt meg lapjának, amelyet már a miskolci rendőrség is, ahol az eset drámai része történt, elfelejtett. A hír egy öngyilkos anyáról szól, aki még szeptember 30-án lett öngyilkossá Miskolcra. Tehát a tudósító ur teljes 35 napig várt a szenzációs hír megírásával, mert ezt a közleményt a „Magyar Szó”-nak csak tegnap megjelent 261 ik száma hozza az újdonságok rovatában. — Akkoriban — a miskolci rendőrség távirati megkeresésére — az újhelyi rendőrség nyomozta ki, hogy az életunt öngyilkos nő özv. Nagy Miklósné szül. Margitai Franciska, legyes-bényei születésű, megyaszói illetőségű, 59 éves, ref. vallású nő, akinek leánya Sátorajaujhelyben van férjénél. Az elkészett hír egyébiránt a következő: Öngyilkos anya. Egy özvegy asszony öngyilkosságáról ad hirt egyik vidéki tudósítónk. Nagy Miklósnénak hívják a szerencsétlen anyát, kit gyermeke hálátlansága kergetett a halálba. — A tragikus véget ért nő fölcsottta Megyasszón lévő csekély vagyonát fia és leánya között abba a reményben, hogy öreg napjaiban hűséges gondozásra talál valamelyik gyermekénél. A fiu nem volt abban a helyzetben, hogy édes anyját eltarthassa, így az özvegy a Sátorajaujhelyben férjénél levő leányához ment, ki nagyon rosszul bánt az érzékeny szívű özvegygel. Nagy Miklósné erre elhatározta, hogy megvált az élettől. A napokban elbucsu-zott leányától, s céltalanul vonatra ülv Miskolcra utazott, hol rövid bolyongás után a özvegy Sajóhoz jutott, melybe belevetette magát. Az esetnek egy szemtanuja is volt, ki az elmerült nőt meg nem menthette, de jelentést tett a miskolci rendőrség-nél, melynek intézkedésére a holttestet kihalászták s a városi közközházba szállították. Az öngyilkosságról értesítették a szivtelen leányt is, aki megjelent a temetésen, mely általános részvét mellett vasárnap délután ment végbe.

— Meglopott vendéglős. Mandel Béla nyirbátori származású borfiu f. hó 3-án reggel Friss Sándor sörsar-nokában egy zárt szekrényt feltört és a tulajdonos G. A. monogrammal ellátott ezüsttálcát, szivarka tárcáját, egy fekete posztó téli kabátját, egy kék köves arany gyűrűjét, egy pár cipőjét és több apró tárgyait ellopta és megszökött. A hűtlen borfiu elfogatása iránt a rendőrség intézkedett.

— Az önkéntes ujoncok. Azokat az önkéntesen jelentkezett ujoncokat, akik ez idén sorozás nélkül vonultak be katonai szolgálatra, már megeskettették. Helyettük a kiszolgált katonákból annyit bocsátottak haza,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál** ugyint **idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

ahány ujone bevonult. Tudniillik minden önkéntesen bevonult ujone helyett egy, ugyanabból a községből való kiszolgált katonát bocsátottak haza, ami nem csak igazságos, hanem teljesen méltányos is; s hogy ha a közigazgatási tisztviselők ez irányban felvilágosították volna a népet, a kiszolgált katonák bizonyosan már mind otthon lennének.

— **Országos vásár.** Sátoraljauj helyben folyó hó 2-án zajlott le az ugynevezett Imre-országosvásár. — A kedvező időjárás folytán — eltérőleg az eddigi országos vásároktól — a vásár első napja népes volt. A kereskedőknél és iparosoknál is nagyobb volt a kereslet, mint máskor. A hecskei marhavásárra felhajtottak 1311 darab szarvasmarhát, ebből eladtak 466 darabot. Lovat felhajtottak 347 darabot, eladtak 75 darabot. Juh felhajtottak 265, eladatott 163. Sertést felhajtottak 108-at, eladtak 40 darabot. — Az országos vásár tartama alatt a közbiztonság általában véve kielégítő volt.

— **A mustszállítás gyorsabb lebonyolítása.** A kereskedelemügyi miniszter a termelők és kereskedők részéről évek óta felhangzó panaszára, hogy a must szállítását az eddigi mellékes kezelés és drága tarifák majdnem lehetetlenné teszi, a magyar államvasutaknak oly irányu utasítást adott, hogy a m. kir. államvasutak és az általuk kezelt helyiérdekű vasutak vonalain Ausztriába rendelt mustküldemények, habár teherárúként, de egy-egy rendeltetési helyre legalább 3000 kg.-nyi súlymennyiségben adtnak fel, a fővonalokon ugyanazokkal a gyorstehervonatokkal szállíttassanak, melyek a külföldre rendelt romlandó áruk gyorsított továbbítására kijelölték, a mellékvonalokon pedig, a lehetőséghez képest, személyvonatokkal is szállíttassanak. Felszólította továbbá a hazai főbb magánvasutakat is, hogy a mustküldemények lehető gyors szállítása saját vonalaikon a kiviteli irányban szintén megfelelő intézkedés által biztosítsák. — Nem kiesinyeljük fenti rendelet horderejét, de azért a főbajon, hogy a kisebb küldemények is megfelelő kezelésben részesüljenek, és hogy az ország határain belül lebonyolítandó mustforgalom is minél simábban legyen eszközölhető, ezen intézkedés nem segít.

— **Csödvágyon eladás.** A *Lichtschein* Zsigmond esődtömögéhez tartozó ingóságok Sátoraljauj helyben nov. 19-én önkéntes bírói árverésen el fognak adni. Tömeggondnok: Dr. Székely Albert.

— **Rendőri hírek.** Lopás. Adler Gyula örösi lakos szekereiről *Paszerba* János napszámos az országos vásár napján egy téli kabátot és egy sipkát lopott. Nem soká örülhetett az eltalajdonított tárgyaknak, mert a rendőrség kevéssel a tett elkövetése után elfogta.

— **Dunky fivérek es. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermékben** november hó 15-én (vasárnap) és 16-án (hétfőn) d. e. 9-től 12-ig; és du. 2—5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **Cimbalmok,** Schunda V. József es. és kir. udvari szállító hírneves hangszergyarából, árjegyzék szerinti eredeti áron kaphatók *Werner Sárika* cimbalom-művész nő cimbalom-iskolájában Sátoraljauj helyben, hol a kitűnő cégnek bizományi raktára van.

IRODALOM.

A **„Vasárnapi Ujság”** nov. 1-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **„Fadrusz János”** (arcképpel László Fülöp festménye után és képekkel Fadrusz szoborműveiről, ravataláról és temetéséről). — **Költmények** Szabados Edéttől és G. Diószeghy Mórtól. — **Regénytár:** **„Aranyfűst.”** Regény. Irta ifj.

Korányi Frigyes (Goró Lajos rajzai-val.) — **„A tudós családja.”** Spanyol regény (képekkel). — **„A házasság Isten rendelése.”** Deák Ferencz elbeszélése után írta Vachott Sándorné. — **„A farancia demokráciáról.”** Szigetvári Istvántól. — **„Deák Ferencz és a francia szabadelvűek.”** Bertha Sándortól. — **„Kétezer éves sirok közt.”** — **„Jantyk Mátvás vázlatai”** (képekkel). — **„A magyar zene elmélete.”** Kereszty Istvántól. — **„Dr. Vályi János eperjesi görög szertartású katolikus püspök”** (arcképpel). — **„Komócsy József siremléke”** (képpel Zala György szoborműve után). — **„Az ország baja.”** Politikai karcolat. — **„Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb., rendes heti rovatok.** A **„Vasárnapi Ujság”** előfizetési ára negyedévre négy kor. **„Politikai Ujságok”**-kal és **„Világkróniká”**-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-u. 4 sz.). Ugyanitt megrendelhető a **„Képes Néplap”** a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Malmok és gabonakereskedők.

— november 4.

Bizonyos antagonizmus észlelhető az utóbbi időben malmaink és gabonakereskedőink közt. Kereskedőinknek az a véleménye, hogy malmainknak túlságosan kényelmessé tették a piacot úgy a buza beszerzését, mint a nagy hitel díjmentes élvezését. Ezen nagy előnyökkel szemben malmaink nagyon különösen és kicsinyesen viselkednek kereskedőinkkel szemben.

A multkor p. o. a piac legnagyobb cégtulajdonosa bemutatta egyik fővárosi malom levelét, melyben információt kér tőle, hogy valamely vidéki kereskedőnek küldhet-e nagyobb összeget buzabevásárlásra? Az illető vidéki kereskedő pedig nem más, mint a cégtulajdonos bevásárlója.

Malmaink sorban felkérték a fővárosi nagy gabonacégek, adjanak nekik fel jó vidéki cégeket, melyek nekik információt adnak a vetések állásairól.

Az ezen csalfa ürügy alatt beszerzett aglisztát arra használták fel a malmok, hogy felszólították a feladott címetek közvetlen üzleti összeköttetésre, úgy buzájuk eladásánál, mint liszt és takarmánykorpa beszerzésénél. Létesültek is közvetlen összeköttetések a budapesti malmok és vidéki kereskedők s gazdak közt, még pedig nem a malmok előnyére. Mert bebizonyított tény, hogy a malmok a közvetlen vidéki beszerzésnél mindig drágábban fizették a buza árát, mint ahogy a budapesti kereskedőknél beszerezhették; azonkívül a ma'om leküldi a zsákjait, fizeti a feladási súlyát és a vételért készpénzfizetés mellett eszközli. Ellenben a budapesti gabonakereskedő saját zsákjában szállítja a buzát, átmozdítja azt Budapestre és többnyire van átlag 1/2% sulyhiánya a feladási állomás sulyához képest. A vételért pedig nem fizetik a malmok készpénzben, hanem három óra vásárolnak és a buzaeladó — tehát a hitelező — fizeti még a váltóúrlap bélyegét is és delkredója mellett számoltatja le a malmok váltóit.

Midőn malmaink teljes őrlőképességet fejtenek ki, feldolgoznak havonként mintegy 800,000 mmáza buzát, három hónap alatt tehát mintegy 2,400,000 mmáza buzát. Ha ennek árát átlag 8 k.-val számítjuk 50 kilonként, megállapíthatjuk, hogy a budapesti malmok ingyen élveznek a gabonakereskedőktől mintegy 38—40 millió korona hitelt.

És milyen kényelmük van a malmoknak a bevásárlásnál. Kereskedőink versenyeznek egymással a bevásárlásban az állomásokon és nem ritkán felhajtják a buza árát. Azután versenyeznek Budapesten az eladásnál és

lenyomják a buza árát a bevásárló malmok javára. Kereskedőink ezen nagy versenyzésének köszönhető, hogy malmaink képesek voltak az idejében egyetlen napon gyakran minden árváltozás nélkül, vagy csekély 5 fillérig terjedő áremelkedésnél 160 ezer mmáza buzát beszerezni rövid 1 1/2 óra alatti üzleti időben.

Nagykereskedőink belátják, hogy ily körülmények közt ők a malmok balekjai, kiknek ingyenes hitelével dolgoznak a malmok — még pedig szép haszonra — ellenben gabonakereskedőink az utóbbi években rendszeren nagyobb-kisebb veszteséget szenvedtek. Ez egészségtelen viszony, melyet okvetlenül szanálni kell. Hogy miképpen? ez iránt az érdekeltség még nem jött tisztába. Többek közt felmerült azon javaslat, hogy a kereskedők azon malmoknak, melyek állomásokon bevásárolnak, csak készpénz-fizetés mellett fognak buzát eladni. Fölmerült azon javaslat is, hogy a kereskedők azon malmoknak, melyek a kereskedőkkel szemben inkulánsak, egyáltalában nem fognak buzát eladni. Hisz nagyon szép dolog lenne, ha kereskedőink a malmokkal szemben megtudnák védelmezni érdeküket. Azonban malmainknak van egy igen erős támasza. Ez pedig nem más, mint kereskedőink indolenciája. Sokkal könnyebb dolog két millió munkás embert egyöntetű eljárásra szervezni 60 világrészben, mint 30 budapesti gabonakereskedőt.

Malmaink ezért a kereskedők fenyegetéseit csak vak lármának tartják. Tartunk tőle, hogy az események nekik fognak igazat adni.

TANÜGY.

Singer Israel jubileuma. A kultúra egyik törekvő harcosa, ki immár ötven éve áll a tanügy szolgálatában: ünnepet fog ülni, munkálkodásának ötven éves évfordulóját. Tulajdonképpen nem is az ő ünnepe ez, de egy egész generációé, melyet oktatói lankadatlan szorgalommal, ernyedetlen buzgalommal a jóra, igazra, a szépre és a nemesre. És mikor a sauhelyi izr. iskolaszék alábbi felhívásával ünneplést rendez tiszteletére, helyesléssel találkozik ez társadalmunk minden rétegében vallás-különbőség nélkül, hiszen *Singer Israel* tanítói munkálkodása, önfeláldozó munkakészsége tiszteletet parancsol és vált ki mindenki részéről a munkálkodása ötvenedik évéhez ért ünnepeltnek. Az ünneplés módozatairól a sauhelyi iskolaszék gondoskodik, mint *Singer Israel* hivatott foruma, de ebben az ünneplésben osztozni fog társadalmunk egyeteme, mely ezt a tisztos öreg urat igazán szereti és becsüli.

A sátoraljauj helyi iskolaszék felhívása így szól: **„Ősi, hazafias és vallásos hivatást teljesített „Käsztenbaum” hitközségi iskolánk iskolaszéke, midőn elhatározta, hogy érdemdús legöregebb tanítójának és kiváló tanügyi írónak *Singer Israel* „az országos magyar izr. tanító-egyesület” tiszteletbeli tagjának, népiskolánk örökös tiszteletbeli igazgatójának 50 éves tanítói jubileumát megfogja ünnepelni. 1885-ben a hú tanítványok és kartársak hálás buzgósága lehetővé tette, hogy iskolánkban folytatott néptanítói és főgyimnásiumi hittanári működésének 25 éves évfordulóját a város és vármegye lakosainak részvétele mellett megünnepelhesük. Most az ő munkásságának 50 éves évfordulója köszöntött be. 1853-ban nyerte el a tanítói oklevelet, azóta Istennek tetsző, jámbor élete nem volt egyéb a munkásság szakadatlan láncolatánál. Hét éven át Szegeden működött és a nagynevű Löw Lipót bizalmát állandóan bírta. 1860-ban érkezett városunkba, hol mint a népiskolának tani-**

tója 1895-ig, mint a főgyimnásium hittanára egész mostanáig működött. A legnagyobb lelkiismeretességgel teljesített tanítói elfoglaltsága mellett 35 év óta hazai és külföldi szakférfiaktól elismert hirlapíró- és irodalmi tevékenységet fejt ki. Tankönyveken kívül több nevelési munkát írt, melyek széles körökben tiszteletet vívtak ki számára. Jó szíve a szegény gyermekért is dobogott, midőn 28 évvel ezelőtt megvetette alapját a ma is virágzó „Szegény izr. gyermekek felruházó egyesület”-ének, mely évenként 90 — gyermeket ruház fel téli ruházzal. Közhasznú működésének ötven éves évfordulója nem multhatik el tanítványai és tisztelői részvéte nélkül! A rendező-birodtság azon reményben alakult meg, hogy a tanítványok és tisztelők ezrei szívesen fognak hozzájárulni a szeretett és tisztelt öreg tanító nevének megörökítéséhez. Alapítványt óhajtunk létesíteni az ünneplés nevére, melynek célja leendő helybeli főgyimnásium izraelita tanulóknak ösztöndíjjal való segítése. E főgyimnásium első hittanára ő volt és fáradhatlan buzgalommal évről-évre emelte annak nivóját, hiszszük, hogy ezen hazafias és vallásos célhoz ezen alapítványhoz minden tanítványa és tisztelője hozzá fog járulni, hogy ilyképp nemes szívéhez méltó emlékként állítsuk az ő munkásságának. Az ünneplés közlelbi részletei később fognak meghatározatni. A jubiláns tollából emlékirat fog megjelenni: „Reminiscenciák 50 éves tanítói működéséről,” melyet a résztvevők díjtalanul fognak megkapni. A jótékony célu adományokat f. évi nov. hó 15-ig tekintetes dr. *Rosenberg Bernát* iskolaszéki elnök úr címére kérjük küldeni. Hazafias üdvözlettel: *Az iskolaszék.*

Ilyen módon fogja a sauhelyi izr. iskolaszék leróni köteles adóját *Singer Israel* szemben s ismételjük: a legméltóbb módon, az ünneplés nevének egy alapítványban leendő megörökítésével. Hogy mennyire méltó ez hozzá, s mennyire megérdemelte e kitüntetést *Singer Israel*, még lesz alkalmunk e hasábon erre visszatérni.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

A. O. *Kassa*. A tárcza ügyes és egyik közelebbi számunk hozni fogja.
B. *Varannó*. 1. 10-edike táján itt lesznek. 2. *Kömlay Gyula*.
A. D. *Gálszécs*. Olvassa kérem figyelmesebben a lapot. Mi már ezt közöltük.
G. I. *Bpest*. Levél meggy és azzal együtt a kézirat.
Nem közölhető: Gondos ur adomái. (Hunoreszk.)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Urasági házhoz

kerestetik ügyes, nős, józan, kis családú, szerény igényű kertész, ki a kertészet minden ágában jártas. — Ajánlatok beküldendők nov. 15-éig *gf Wengersky Viktor* ur címére Zemplén-Rákócra.

Egy majdnem teljesen új, keveset használt, igen jó karban levő, legujabb szerkezetű

írógép

olcsón eladó. Első szerencsi gőzmalom **BECK** és **FISCHER** cégénél Szerencsen.

Nagy szerencse,

hogy a ruhaszabáshoz szükséges rajzolást nem kell tanulni,

de igazítható női derek-szabó-készülékkel

mégis mindenki maga készítheti a divat szerint a derekat.

€ készülék minden testalkat számára szabályozható.

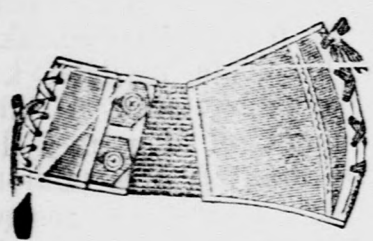
Minden kultur államban védve és szabadalmazva van.

E készülék ára: **3 korona.**

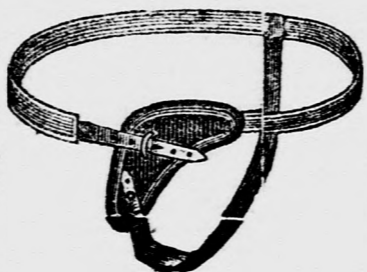
Kapható a szabadalmazott készülék tulajdonosánál:
GUSCHELBAUER ANTALNÁL Sopronban.

Vizont elárúsítók jutalékot kapnak.

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám
teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld legnagyobb **Orthopaediai** és **kétszer** műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképességemről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítsek. — Készítek **kashétót, műtűzőt, egyenes tartót, púpkeőt, műlábat, kezeket** stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási cikket és orvosi műszereket, **irigátor, ágy tál, éjjeli cseset, Bidet, tej sterilizáló készülék** Prof. Soxhlet szerint, valamint minden **Gummi áru.**

Valódi francia különlegességek **discretio** mellett.

— *Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is.* —

Árjegyzék **ingyen és bérmentve.**

BLUMBERG S. E. keztűs és műkészes
Kassa, főutca 91. szám.

Eladó

1897. évben amerikai furminttal betelepített 6 1/2 hold szőlő, borház, vincellér-lak, istálló és szüretelő edényekkel együtt huszonegyezer forintért Kis-Toronyán. — Bővebb értesítést ad Buday Zádorné. Budapest, Aréna-ut 22.

Sagédjegyző kerestelik,

ki a jegyzői teendőkhöz jár, józan életű s megbízható; folyó évi november hó 5-től az állás elfoglalható — Hol megmondja a kiadóhivatal. Feltételek levéllal az illető jegyzőtől megtudhatók.

Kitűnő pörkölt paprikás szalonna.

Jessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. ez. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . .	1 K. 44 fill.
1 „ sóltalan szalonna zsirnak való . . .	1 K. 40 fill.
1 „ új sós szalonna	1 K. 40 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben	1 K. 48 fill.
1 „ füstölt bét szalonna	1 K. 52 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna . . .	1 K. 72 fill.
1 „ füstölt kolbász	1 K. 60 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt husnemű.

Zemplénavarmegye legelegánsabb fodrász terme.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, a Kazinczy-utcai Polgári Takarékpénztár épületében a mai kornak teljesen megfelelő, kényelmesen berendezett

Borbély- és fodrász üzletet

nyitottam.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom bátor vagyok megemlíteni, hogy a gyakori bőr és hajbetegségek elkerülése végett — minden állandó vendégemnek egy fodrászati eszközökkel teljesen felszerelt fiókot bocsájtok díjmentesen rendelkezésére.

Számos látogatásért esedez

S.-A.-Ujhely, 1903. november havában
alázatos tisztelettel

PÉCHY JENŐ,

fodrász.

Zemplénavarmegye legelegánsabb fodrász terme.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löhete-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, „Planet jr.” kapalók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kíváratra ingyen és bérmentve küldetnek.

Borszivattyúk és borszűrők

valamint az összes pinczefelszerelési cikkek, nevezetesen:

Amerikai GUMI-TÖMLŐK,
rézcsapok, borlefejtő edények, szellőzők, bormérők.

Palaczkmosó, palaczköltő, dugaszoló és kupakoló gépek.

Parafadugók, ónkupakok, palaczkok!

SCHOTTOLA ERNŐ

ezégnél

BUDAPEST, VI., Fonciér-palota.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.